

Discurs de Jordi Sànchez al Suprem, 12 de juny del 2019

written by Redacció Unilateral | 27 de juliol de 2019

Membres del tribunal, fa 2.500 anys Sòcrates va dir “és millor patir una injustícia que cometre-la” i penso que aquestes paraules avui són difícilment millorables per descriure la situació que moltes persones vivim, jo particularment, davant d'aquesta situació que ens ha sobrevingut des de l'octubre del 2017. És impossible, també, que aquestes paraules millorin qualsevol definició d'uns principis que han estat definitoris del meu compromís cívic i social: els principis de la no-violència.

Durant aquestes llargues setmanes que hem estat en aquesta sala hem sentit en reiterades ocasions parlar de violència i hem sentit banalitzar la violència. I crec que si avui ens assisteix algun dret als que som acusats, és defensar uns principis que alguns hem tingut com a propis des que vam iniciar la nostra activitat política. Jo mai he estat el que se'n diu un polític professional, però des de sempre, des que tinc ús de raó m'he considerat una persona amb una alta vocació política i sempre l'he dirigit a través d'associacions civils, d'entitats, d'ONG, de moviments socials, perquè he pensat que era una forma amb la qual jo podia aportar el que pensava, que podia afegir valor a la realitat social i política del país i era on realment em sentia còmode: en l'activisme social. En un activisme compromès amb uns valors democràtics, d'una democràcia que emana d'un principi liberal de la democràcia, del respecte, del diàleg, del reconeixement a l'altre, de l'alteritat. Però des de la convicció que no hi ha ni idees ni principis que hagin de ser silenciats per por d'un poder que amenaça els drets i les llibertats, com el dret d'expressió, el de manifestació o de reunió.

La no-violència és la millor expressió on els valors cívics,

personals, les conviccions de respecte a l'altre, al que pensa diferent, fins i tot al que t'oprimeix, són fonamentals i que mai les teves idees han de prevaldre per la força sobre les idees dels altres. La no-violència no és indiferència, no és passivitat, no és quedar-se amagat davant el temor i l'amenaça d'un estat repressiu, d'una violència d'estat. La no-violència és assumir efectivament les conseqüències, com ho va fer Sòcrates, i assumir-les encara que siguin injustes i causin dolor. Assumir-les sense voler generar dolor a l'altre: ni al poderós ni al dèbil. El respecte a l'altre és fonamental en la no-violència. I crec que això és el que vàrem viure a Catalunya l'1 d'octubre. I crec que aquesta és també la meua modesta trajectòria política en l'activisme social i polític que vaig començar els anys 80.

Però com deia Sòcrates, de vegades, quan tens aquesta actitud has de patir injustícies, i no nego davant d'aquest tribunal que em considero víctima d'una injustícia, d'un dolor que han causat l'Estat, els poders de l'Estat. Per a molts aquest judici ha estat llarg, més de cinquante sessions, moltes setmanes i molts dies. A tota aquesta gent els invito a pensar com ha de ser de llarg 604 dies tancat en una presó. I això causa dolor. La presó causa dolor. A la persona que pateix la presó, però sobretot als teus familiars. Als meus pares, a l'Oriol, a l'Abril i a la Clara i a la Susanna. És un dolor més gran que el que pateixes en estar tancat a la presó. A Catalunya, aquest dolor ha estat socialitzat. La gent, la societat ha viscut amb dolor la nostra presó. I aquest dolor, de manera paradoxal, ha generat frustració, certament, però també els majors valors de solidaritat en milers, en centenars de milers de persones que viuen a Catalunya. I hi ha hagut aquesta capacitat per capgirar el dolor i generar valors cívics, de cohesió social, de compromís públic. Em sento orgullós avui de formar part d'una societat que ha superat el dolor amb voluntat de solidaritat. Avui afirmo que a Catalunya avui hi ha més capital social que fa uns anys, que hi ha més confiança interpersonal. I vull que també ho valorem i que

donem valor a aquesta realitat, a aquesta força associativa, cívica, a aquesta cultura cívica de Catalunya, malgrat aquest dolor que vivim des de l'octubre del 2017, s'ha pogut generar.

La presó m'ha ensenyat moltes coses. Una la vull exposar davant d'aquest tribunal, per convidar-los a vostès, que tenen capacitat d'influència en els òrgans judicials i també davant de l'opinió pública, i als legisladors que en prenguin nota. No m'afecta a mi perquè la meva presó preventiva haurà acabat d'aquí a unes setmanes o uns mesos, vostès sabran. Però crec, i assumeixo la crítica de no haver-ho vist abans, que hi ha una enorme injustícia a Espanya: l'ús i abús de la presó preventiva. Un abús que és utilitzat sovint pel ministeri fiscal per aconseguir beneficis a posicions amb elements probatoris molt dèbils. Perquè presos que estan en situació de privació de llibertat després 18, 24 o 36 mesos, amb penes elevadíssimes, que de la nit al dia el ministeri fiscal els ofereix una rebaixa de penes que els permetrà sortir immediatament en llibertat si accepten la invitació a canvi de declarar-se culpables, quan potser no ho són... Això es produeix. Perquè, al capdavant, les persones fem un càlcul d'oportunitats, de costos i beneficis. I la gent diu fa dos anys que soc a la presó, me'n demanen quatre, em diuen que em declari culpable, no ho soc, però això em garanteix sortir i no em jugaré a la ruleta russa que un tribunal em condemni a 11 anys o a 9. Els demano, doncs, que facin que Espanya avanci en qualitat democràtica i de justícia i segueixin les instruccions que han fet organismes internacionals sobre l'ús correcte de la presó preventiva.

En aquest judici hem vist d'una manera sorprenent que el que es volia evitar, que era una concepció política, ha entrat de ple en el judici i ho ha fet, per si algú en tenia dubtes, en bona part pel ministeri fiscal. Només cal escoltar la darrera intervenció del fiscal Zaragoza. Crec que és una evidència que fonamentalment hem parlat de política i de drets fonamentals. I és injust per a aquest tribunal que hagi de resoldre un

problema de naturalesa estrictament política. Crec que vostès no tenen la solució al problema que els ha caigut a sobre. El poder judicial no pot resoldre un problema polític. Però vostès tenen la responsabilitat de no agreujar la crisi política. Una responsabilitat que no és menor. No m'agradaria estar en la seva pell, però és evident que avui tenim un problema polític que ha estat irresponsablement traslladat al poder judicial i hauran de dir alguna cosa. Tant de bo, com deia Andreu Van den Eynde, la seva sentència serveixi per ajudar a resoldre el que la classe política del moment no va ser capaç de resoldre, que era un problema política al qual només des de la política se li podria trobar solució.

Però el més sorprenent d'aquest judici ha estat la negació de la realitat, la negació de la veritat per part de les acusacions, particularment per part del ministeri fiscal i de Vox. Deia una autora, per a molts de referència, Hannah Arendt, que "la veritat, encara que resulti impotent i sempre surti derrotada en un xoc frontal amb els poders establerts, té una força peculiar. Facin el que facin els que exerceixen el poder són incapaços de descobrir-ne o inventar-ne un succedani viable. La persuasió i la violència poden destruir la veritat, però no la poden reemplaçar". L'1 d'octubre no va ser una jornada de violència. Ho podran dir mil vegades i més alt del que jo ara parlo, però no podran convèncer la gent que el va viure que allò va ser una jornada de violència, perquè la violència no hi va ser present, si no és que vulguem transmutar el concepte de violència en un concepte eteri. L'1 d'octubre va ser una gran jornada, una gran expressió cívica de desacord polític, de protesta polític, fins de dissidència política. Alguns l'hem definit com un gran acte de desobediència, el més important d'Europa si considerem que hi van participar més de dos milions de persones. No sé si va ser un acte de desobediència en la mesura que cap tribunal va prohibir votar els ciutadans, però va ser un acte d'afirmació de dignitat. Això és el que vostès hauran de jutjar. I valorar fins a quin punt és legítim el dret a la protesta i fins i tot

a la dissidència. Fins a quin punt és necessari i imprescindible per a una democràcia que hi hagi entitats socials, moviments ciutadans, ciutadans que no són membres de cap partit, que no participen de les institucions, que vulguin ser membres actius de la vida política d'un país. Que difícil un país que perd la capacitat i el nervi per tenir una societat activa. Han de ser molt conscients, segur que ho són, que de la seva sentència se'n derivarà, també, la lectura sobre el límit de drets fonamentals polítics, democràtics, liberals. El dret de reunió, el dret de manifestació, el dret a la dissidència. I això és fonamental no només per als 12 que estem al banc dels acusats, sinó per al futur de la democràcia a Catalunya i a Espanya.

Vegin que en un conflicte polític territorial al qual la Constitució del 78 no dona resposta i que després de molts anys ha sortit amb l'anomenat a Catalunya procés d'autodeterminació, hem passat a un conflicte també de drets i llibertats. Avui ningú no pot negar que no només està en dubte el futur polític d'Espanya i Catalunya com una unitat única, sinó que també està en dubte la profunditat dels valors democràtics i dels drets i llibertats. No és casualitat que organismes que ens mereixen el màxim respecte quan parlen de Veneçuela, Ucraïna, Rússia, Turquia, l'Índia, hagin donat la seva opinió sobre persones que avui estem aquí, davant seu. Parlo d'Amnistia Internacional, del Pen Internacional, del Grup de Treball de l'ONU. No em vull allargar. Vostès ho saben millor que jo. Han de ser molt conscients que el debat avui no només és sobre el dret a l'autodeterminació, que també ho és i que és l'origen del problema i on hem d'anar a buscar la solució. Però el problema avui també va de drets i de llibertats, d'afectacions a drets polítics fonamentals.

Jo, que no vaig ser mai polític professional, estant a la presó em vaig presentar a unes llistes, primer al Parlament i després al Congrés dels Diputats. He renovat el meu compromís i ho faig avui davant de vostès i de la gent que ens està

veient. Crec en la política feta des de la ciutadania i des de les institucions. I he viscut el que considero una limitació dels meus drets polítics com a diputat. Però no m'importa des del punt de vista personal, m'importa com a valor, no com a anècdota, sinó com a risc de categoria. Aquesta afectació als drets polítics i a les llibertats que en aquest procés es posen damunt la taula.

Vull acabar la meva intervenció amb una afirmació d'optimisme. A la presó es coneixen moltes persones i moltes normes i lleis no escrites. Vaig agafar el compromís amb una persona que vaig trobar a Lledoners de dir una cosa. Aquesta persona té la norma Lamarti, que diu que no hi ha cap porta que finalment es resisteixi. No els diré a què es dedica... Aquesta metàfora de la porta que no es resisteix és la que vull portar aquí. En política, en democràcia no hi ha portes que es resisteixin si hi ha una majoria de la ciutadania que ho vol. Estic al cent per cent convençut que a Catalunya la majoria aconseguirà obrir una porta democràtica, amb una urna, que no pot ser mai una amenaça a la democràcia. Una urna no pot ser mai, mai, una amenaça a la democràcia. La urna no és l'instrument d'un cop d'estat. Mai. A Catalunya hi haurà urnes i votarem i ho farem amb un acord amb l'Estat espanyol, perquè és el més civilitzat, que ens permet mirar al futur, l'acord polític, per votar el que volem ser quan siguem grans.

Potser jo no veuré la independència del meu país, o potser sí, però del que estic segur és que espero veure que a aquest acord s'hi arribi a través d'una votació d'un dret legítim com han fet els escocesos o els quebequesos.

Des que estic a la presó he fet servir una frase que no és meva encara que la gent s'ho pensa. Aprofito per dir-ho perquè no em reclamin drets d'autor. És del poeta Joan Maragall i diu: Llum als ulls i força al braç. Jo els desitjo a vostès tota la llum per a aquesta sentència. I els desitjo a tots els que han fet possible que avui estiguem aquí d'una manera digna i serena, als meus conciutadans, tota aquesta força per seguir

mantenint la mateixa dignitat que hem mantingut fins ara.

Per acabar, vull donar les gràcies a les meves defenses, a Jordi, a Anna, a Quico, a Míriam, a Ramon, a tota la gent que ha col·laborat amb l'equip i a la resta de defenses. Ahir vaig dictar un tuit que deia que són grans professionals, però millors persones. I jo els ho agraeixo. M'agradaria donar les gràcies a les acusacions, però suposo que comprendran que no és just agrair quan et demanen 17 anys de presó, però sí que els desitjo el millor, perquè a pesar que ens separa una enorme distància amb tota l'actitud que he vist aquí, estic convençut que la majoria de les acusacions –no sé si totes– quan a la nit tanquen el llum són conscients que, en consciència, no han fet el que tocava, que han forçat elements, figures retòriques per defensar una posició que no era justa. Confio que, finalment, la justícia arribi. Moltes gràcies.

Podeu trobar l'original pronunciat en [castellà en aquest vincle](#).

Així mateix se n'estan distribuint versions en fins una trentena d'idiomes des de la següent petició, de la qual annexem les versions **alemanya** (<https://www.change.org/p/12429466/u/24852793>)
i **anglesa**(<https://www.change.org/p/jean-claude-juncker-solidarity-with-catalonia-for-the-right-to-peaceful-self-determination/u/24853074>).